

Èpica Romànica Medieval

Codi: 103371

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	3	2
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	4	2
2502533 Estudis Francesos	OT	3	2
2502533 Estudis Francesos	OT	4	2
2504393 Estudis d'Anglès i Francès	OT	3	2
2504393 Estudis d'Anglès i Francès	OT	4	2

Professor/a de contacte

Nom: Jordi Cerdà Subirachs

Correu electrònic: jordi.cerda@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

No s'escau.

Objectius

L'èpica és un dels gèneres literaris més importants de l'edat mitjana europea. Neix com a manifestació literària i lingüística pròpia de la zona nord de l'actual França a final del segle XI, es desenvolupa amb una extraordinària riquesa qualitativa i quantitativa al llarg del segle XII i XIII, i es perllongarà fins al segle XV. Aquesta assignatura pretén introduir-se en aquest univers heroic i guerrer medieval, fent atenció a la diversitat lingüística i cultural de la romània.

Competències

Estudis d'Anglès i Francès

- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis Francesos

- Analitzar des d'una perspectiva contrastiva i pluricultural les diferents literatures romàniques medievals.
- Demostrar que coneix les primeres literatures europees en llengües romàniques medievals.
- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar conceptualment una obra de la matèria en qüestió.
2. Analitzar documents literaris medievals orals i escrits.
3. Analitzar les literatures romàniques en el seu context social, religiós i polític.
4. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
5. Descriure els primers monuments lingüístics i literaris medievals.
6. Identificar i analitzar textos originaris de la tradició literària europea.
7. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema.
8. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
9. Ser capaç de definir els gèneres literaris medievals.
10. Ser capaç de realitzar una anàlisi comparativa i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.

Continguts

1. Característiques generals de la poesia heroica: la figura de l'heroi; el problema dels orígens, ideologia i teoria; esdeveniment històric i llegenda; èpica, gènere universal?
- 2- La poesia heroica des de la perspectiva de gènere: societat feudal i èpica
3. Els orígens de la poesia heroica europea: la tradició llatina, germànica i anglosaxona.
4. Hagiografia i èpica romànica medieval: el cas de la *Vida de santa Fe* i la *Vida de sant Alexis*.
5. Caracterització formal del poema heroic: la *laisse* o tirada; el vers èpic, la mètrica i la rima; estereotips narratius i retòrics; i marques d'oralitat en el cantar de gesta.
6. La *Chanson de Roland*: Tradició manuscrita, el cicle carolingi; i història i epopeia.
7. La configuració cíclica: els principals cicles de l'èpica francesa; evolució temàtica i formal de l'èpica francesa i europea; Cicle de Guillem (La *Chançon de Guilelme*); Cicle del barons rebels (El *Raoul de Cambrai*)
8. Les croades i el seu ressò èpic

Metodologia

En termes generals, es dirigirà l'aprenentatge mitjançant el següent conjunt de tècniques i accions:

- Classe magistral amb suport TIC i discussió col·lectiva
- Pràctica d'expressió escrita i oral
- Realització d'exercicis individuals i en grup, tant escrits como orals
- Realització d'activitats autònomes: lectures de fonts primàries i crítiques, redacció i recerca bibliogràfica.
- Sessions pràctiques de correcció i seguiment d'exercicis.
- Classes inverses d'algun ítem del programa i posterior discussió col·lectiva i anàlisi de les fonts consultades

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitat participativa a la classe i coordinada amb d'altres companys.	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Tipus: Supervisades			
Comentaris de textos èpics aplicant el coneixement del context històric i socio-cultural	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Tipus: Autònomes			
Realització d'activitats autònomes: lectures de fonts primàries i crítiques, redacció i recerca bibliogràfica.	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Avaluació

Les competències d'aquesta assignatura seran avaluades a través de proves escrites, treballs individuals i en grup, comentaris de text i presentacions.

- Mòdul de lliurament de treballs: en aquest mòdul s'avaluaran dos o més treballs amb un pes global del 45%.
- Mòdul de presentacions de textos a l'aula, amb un pes global del 25%.
- Mòdul de proves escrites, amb un pes global del 30%.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor informará els estudiants (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Es considerarà 'no avaluable' quan l'alumne hagi lliurat menys d'un 30% dels treballs assignats al curs i hagi realitzat menys del 30% de les proves. Per tant, si l'alumne ha fet més d'un 30% de cada part, se l'avaluarà.

Per participar a la recuperació, l'estudiant ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes dels quals equivalgui a un mínim de les 2/3 parts de la qualificació total. Només tindran dret a recuperació els estudiants que tinguin una nota mitjana igual o superior a 3'5. Poden quedar excloses del procés de recuperació les activitats que es consideri que no són recuperables (per exemple, presentacions orals, treballs en grup o activitats relacionades amb la tasca docent diària)

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0. El plagi total i parcial de qualsevol dels exercicis es considerarà automàticament un SUSPENS (0) de l'exercici plagiat. PLAGIAR és copiar de fonts no identificades d'un text, sigui una sola frase o més, que es fa passar per producció pròpia (això inclou copiar frases o fragments d'Internet i afegir-los sense modificacions al text que es presenta com a propi), i és una ofensa greu.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Comentaris de textos èpics aplicant el coneixement del context històric i sociocultural.	Recerca bibliogràfica autònoma	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Dos (mínim) comentaris de textos èpics.	Avaluació amb orientació instrumental i bibliogràfica	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Dos (mínim) comentaris de textos èpics.	Aproximació bibliogràfica autònoma a la matèria.	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Bibliografia

Bibliografia rellevant (lectures de curs):

Chanson de Roland: Cantar de Roldán y el Roncesvalles navarro (2003). Ed. y trad. M. de Riquer. Acantilado Barcelona,.

La Chanson de Guillaume (2008). Ed. François Suard, Lettres Gothiques, Paris.

Raoul de Cambrai (2011). Ed. Sarah Kay, Lettres Gothiques, Paris.

Cantar de Guillermo (1997). Trad. de Joaquín Rubio Tovar, Gredos, Madrid.

Bibliografia:

AA.VV. 1984. *Essor et fortune de la chanson de geste dans l'Europe et l'Orient latin*. Modena.

AA.VV. 1985. *Les épopées romanes*, GRLMA, Heidelberg, C. Winter, 1985, vol. VIII, t.2.

BÉDIER, Joseph. 1926 Les légendes épiques. Recherches sur la formation des Chansons de geste, 4 vols. Paris, Champion, 3^a ed.

COHEN, Walter. 2017. *A History of European Literature: The West and the World from Antiquity to the Present*. Oxford.

DUGGAN, Joseph J., *A guide to Studies on the Chanson de Roland*, London, 1976.

FLORIO, Rubén. 2002. *Waltharius*, Madrid / Bellaterra.

FRAPPIER, Joseph, 1965 *Les Chansons de geste du cycle de Guillaume*, Paris.

GRISWARD, Joël H. 1981., *Archéologie de l'épopée médiévale*, Paris, Payot.

JONIN, Pierre. 1965. *Pages épiques du Moyen Age français. Le Cycle du Roi*, Paris, SEDES.

KRAUSS, Henning. 1980. *Épica feudale e pubblico borghese. Per la storia di Carlomagno in Italia*, Padova.

LAFONT, Robert. 1991. *La Geste de Roland*, Paris.

LEJEUNE, Rita. 1972 «Le problème de l'épopée occitane», *Cahiers de Saint Michel de Cuxa*, III, p. 147-179.

LIMENTANI, Alberto, e INFURNA, Marcos. 1986, *L'epica*, Bologna, Il Mulino.

MENÉNDEZ PIDAL, Ramón, *La "Chanson de Roland" y el neotradicionalismo*, Madrid, Espasa-Calpe, 1959.

PAQUETTE, Jean-Marcel. 1988. "Définition du genre" dins *L'Epopée, Typologies des Sources de Moyen Âge Occidental*, 49, Brepols.

REAL, Elena. 2002. *Épica medieval francesa*, Madrid.

RIQUER, Martín de, *Los cantares de gesta franceses*, Madrid, 2009.

RIQUER, Martín de, 1978. «El caso particular de Cataluña», *Le Roman jusqu'a la fin du XIIIe siècle*, GRLMA, vol.IV, t.1, Heidelberg, C. Winter, p. 665-666.

RYCHNER, Jean. 1955., *La chanson de geste. Essai sur l'art épique des jongleurs*, Ginebra, Droz.

VALLCORBA, Jaume. 2010. *Lectura de la Chanson de Roland*, Barcelona, Acantilado.

Programari

No és necessari cap programari específic. Tot i ser improbable, si més endavant calgués, es comunicaria oportunament.